

Formulan sotatanner ja Golgata

Helsingin Sanomien urheilutoimittaja Hannu Hänninen raportoi viime loka-kuussa muun maailman reaktioista, kun Mika Häkkinen ja Tommi Mäkinen näyttivät jo toisena vuotena peräkkäin voittavan Suomelle tuplamaailmanmestaruuden. ”Hyväntahtoinen hämmästely alkaa pian muuttua epätoivoksi” (HS 18.10.1999). Muinoin Suomi sinnitteli joten kuten metsän ja metallin varassa, mutta nyt muu maailma vaipuu suorastaan epätoivoon kännyköidemme ja kilpa-autoilijoidemme takia. Kansakunta on symbolinen yhteisö, jota on tuotettu kielen, koulun, historiankirjoituksen, kartan, museon, erilaisten symbolien, myyttien ja ennakkoluulojen avulla.

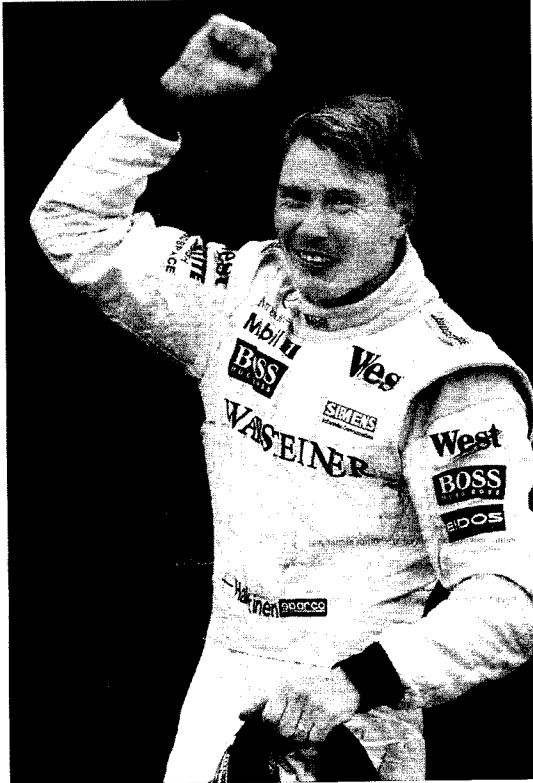
Nyt kansallisvaltio ja politiikka ovat kriisissä, eikä Suomella pian ole enää edes markkaa. On vain Nokia ja Häkkinen. Kansa vierastaa unionia, ei omak-su eurooppalaista identiteettiä, naureskelee ja kiroilee oman parlamentin voimattomuudelle. Pressaakaan ei ota kukaan enää vakavasti. Kansallista poveria on etsittävä muualta. Häkkinen yrittää parhaansa mukaan täyttää valtavaa symbolityhjiötä, vaikka formulabisneksessä ja Häkkisen osassa ei ole mitään suomalaista. Tyhjiön täyttämisen aloittivat kiekkoileijat, mutta formula ko-lahtaa kovemmin. Jokamies voi itse osallistua sotaan päivittäin omalla kaasujalla. Harvempi sen sijaan kurvailee lätkäkaukalossa. Ilman toimittajien sota-propagandaa kansa ei tietäisi koko formulasta eikä ilmanohjainten taistelusta tuon taivaallista. Anna Sorainen kirjoitti Iltalehdessä otsikolla Kuuden päivän sota: ”Formulan sotatanner näyttää surulliselta. Kuuden päivän aikana kärsittiin isoja tappioita. Vastapuoli voitti rehdin tuomion ja epäilemättä myös suurempien rikkauksien voimalla, mutta me kohtasimme ne suurimmat menetykset. Kansamme tarvitsee nyt kaiken tuen ja voiman, mitä tukijoiltamme vain irtoaa. Nimittäin tämä sota sai myös omat joukkomme toisiaan vastaan.” (IL 25.10.1999.)

Formulan hana ja muna

Kansallisvaltio ei kuitenkaan ole ainoa symbolinen yhteisö, jota kilpa-auton kuljettaminen korvaa. Toinen on kristikunta. Häkkinen on noussut riemuun

TUPLAMESTARI!

ERIKO SIKAJA / BELTTIS

Mika Häkkinen voitti Suzukan radalla sunnuntai-iltana. Hänestä tuli seitsemäs formulakilpailija, joka on voittanut maailmanmestaruuden kahdesti peräkkäin.

Häkkinen näytti ylivoimansa

Loistava lähtö pudotti Ferrarit heti avauksessa

HELSINGIN SANOMAT 1.11.1999

ja pyhyteen valta-
vien kärsimysten
kautta. ”Mika Häk-
kiselle tämä MM-
kausi on kuin hänen
koko F1-uransa kah-
deksaan kuukauteen
puristettuna. (...)
Maailmanmestaruus
1999 ja Adelaiden
onnettomuus 1995.
Mika on kokenut
taivaan ja helvetin.”
(IL 27.9.1999.)

Hypoteesini for-
mulan yrityksestä ko-
hota uususkonnoksi,
ottaa kansallisvaltion
ja kristinuskon paik-
ka kansan sydämessä
ei ole vaihtoehto yh-
teiskuntatieteilijä Esa
Sirosen metaforalle
globaalista pörssita-
loudesta, päinvas-
toin. Siroselle formu-
la heijastelee globaa-
lin pörssitalouden
kilpailua, sosiaali-
darwinismin juhlaa.

Ylivoimainen talli pystyy laittamaan vielä yhden lisämiljardin kaasuttimen ke-
hittämiseen. Harvojen kilpaillessa toisten osaksi jää hurrata radan varrella, jän-
nittää pörssikurssien nousua ja olla osallistuvinaan. Optiot jäävät yksin tas-
kuihin. Minusta globaalikapitalismin nykyvaihe onkin jyrkästi vastakkain se-
kä valtion että kristinuskon kanssa. Mutta symboliset yhteisöt ja järjestelmät
eivät korvaudu kertaheitolla toisilla yhteisöillä ja järjestelmillä vaan esiintyvät
limittäin niiden kanssa. Siksi uuden on muistutettava jollakin tavalla vanhaa.
Kansallisia latauksia omaavan sodan sekä yksilöllisen helvetin ja taivaan on
kuuluttava vielä kotvan aikaa kuvastoon rinnan globaalipörssin kanssa.

Globaali pörssitalous pärjäisi kohtalaisesti ilman toimittajiakin, mutta for-

Eläk-
jout-
Kela

Syöjän
eläkelain-
kippoon.
lukaan m-
ysi 78 000
maksaa,
aiheuttat

Hyv-
osaa
kuun

Suomen
on amm-
koulutusta
ohjauja ja
tutkija
sotatieteiden
koulutus-
ajattelua

Neljä
Hein-
kaup

Sata v-
n Helmi-
pystyvä
täyttyvä
vaan alk-

Kirk-
pelat-
ehdo

Lateri-
nauhan-
mitten p-
ryy ei ole
sa Saksan
takoon

Mön-
SM-
vais

A

täisiä ja
gytäläis-
kan mi-
skoa, että
terrori-

lhti New
varhain
ysvaltain
e. katsoi
kultutta-
mukaan
en kilo-
nen hyvin

vu C I

S

ä poltto-
li maaron
ja takai-
dellisesti
omaisu-

käyttö on
tä käve-
lynyös ve-
lussa ja
essä.

vu A 5

et
Pais

B 1

2500/1999

mulauskonto ei. Mediassa on sen hana ja muna. Siirtymäkaudella nationalististen ja kristillisten muistumien on eletävä sivuilla ja ruudussa rinnan seksikkään darwinistisen kaupunkipörräämisen kanssa.

Eroottinen kaupunkipörrääjä

Samalla kun median lennokas, sadomasokistisen eroottisen jumalanpalvelus palvelee nationalistisia, uskonnollisia ja hedonistisia tarpeita, se pyörittää tupakka-, viina- ja autoteollisuutta ja antaa arvokasta tukea koko auton varaan rakennetulle elämäntavalle. ”Ei ole ihme, että Mika Häkkisellä on tallissaan Mercedes-Benz SLK 230 Kompressor. Auto on nopea, tyylikäs ja arvokas. Sen ratin takana tuntee olevansa Joku. (...) Vihreän vaihtuessa tallel pohjaan ja poitusujen auto jää pisteeksi kaukaisuuteen. (...) Jos Mercedes-Benz SLK 230 Kompressor olisi mies, menisin sen kanssa naimisiin.” (Elina Aholainen, IL autoliite 20.8.1999.)

Esa Sirosen mielestä formulashowssa juhliitaan omaa voimattomuutta. Siroselle tulee mieleen Olavi Paavolainen, jonka lumoutumista kolmannen valtakunnan puoluespektaakkeleihin on paljon irvailtu. Paavolainen ihasteli, mutta myös kauhisteli. Sen sijaan me olemme enimmäkseen vain sokaistuneet – emme formulaan sinänsä vaan sen aikaansaamaan totaaliseen, jumalalliseen näytelmään: ”Kun sunnuntaiamu valkeni ja katsomot täyttyivät hyvissä ajoin innokkaista formulafaneista, tunnelma alkoi nousta pikkuhiljaa. Kuljettajien paraatin aikana hieman kello 11 jälkeen katsomot repesivät. Punaiset ja sinivalkoiset liput liehuivat, muutama ilotulitusraketti ammuttiin taivaalle ja yleisö oli haltioissaan. Ihmiset osoittivat kunnioitustaan kuljettajille nousemalla seisomaan silloin, kun ‘paraattiauto’ ohitti heidän katsomonsa. Mika Häkkisen nimeä huudettiin ja Häkkinen vastasi vilkuttamalla. Välillä Häkkinen otti jopa mikrofonin käteensä ja huusi kannattajilleen, että pitäkää hauskaa ja nauttikaa kisasta. Ja jotta aamupäivä olisi ollut täydellinen, formulaäänemme Matti Kyllönen kutsuttiin kuuluttamoon. Hän sai hehkuttaa lähtösuoran katsomon yleisölle suomen kielellä.” (IS 16.8.1999.) Häkkinen oli Helsingin Sanomien pääuutinen sekä 18. lokakuuta että 1. marraskuuta, lopullisen voiton jälkeen. Jos Malesiasta uutisoitiinkin hillitysti ja Erja pääsi premien kuvaan Mikan vierelle, niin Suzukassa oli jo urku auki. Oli sekä hanaa että muna: ”Tuplamestari! Häkkinen näytti ylivoimansa. Loistava lähtö pudotti Ferrarit heti avauksessa” Eikä premille sitten paljon muuta mahtunutkaan.

*Pertti Martiskainen
Toimittaja, Itä-Savo*